

Ք Ա Ղ Ո Ի Ա Ծ Ն Ե Ր

Հայոց Ազգագրական ընկերութեան արժանագրութիւններէց

1906 թուի յունիսի 11-ին, Գիւղատնտեսական ընկերութեան գաւիթում կայացաւ Ազգագրական-Հրատարակչական ընկերութեան բաժնետէրերի ընդհանուր ժողովը, ուր պարզուեց, որ այս ընկերութիւնը իւր 5½ տարուայ (1900 թ. 21 նոյեմբ. մինչև 1906 թ. յունիսի 11). գոյութեան ընթացքում հրատարակել է Ազգագրական Հանդիսի VII, VIII, IX, X, XI և XII գրքերը, և Հալսփերգեանի «Հայ աշուղներ» ժողովածուն, ինչպէս և միքանի արտատպութիւններ՝ Քաջրերունու «Հայկական սովորութիւններ», Շահադիդի «Նոր-Նախիջևանը և Նոր-Նախիջևանցիք», Յովսէփեանի «Ռուստամ Զալ», և Կարա-Մուրզայի «Ծրագիր տնայնագործութեան վերաբերեալ նիւթեր հաւաքելու»:

Նիւթականի կողմից էլ ընկերութիւնը ունեցել է ընդամէնը 6150 ռ. ծախք, այնպէս որ այժմ մնում է երկրորդ փոխառութեան երկու խաղատոմս, 266 ռ. առձեռն դրամ և 2572 կտոր գիրք՝ 3858 ռ. 50 կ. արժողութեան, մօտ 500 ռ. ապառիկ և մօտ 100 ռ. արժողութեան քլիշաներ:

Ապա վարչութիւնը ղեկուցեց, որ կամենալով ընդարձակել այս ընկերութեան գործունէութեան սահմանը, իւր հովանաւորութեան տակ առնել Անդրկովկասի հնութիւնները, որոշել է փոխարկել առևտրական հիմունքների վրայ դրուած այս ընկերակցութիւնը՝ իսկական ընկերութեան, ուստի և կազմել է կանոնադրութիւն, քննութեան ենթարկել այս, Ազգագրական-Հրատարակչական ընկերութեան ընդհանուր ժողովում և ներկայացրել Կովկասի Փոխարքային՝ հաստատելու, որը և բարեհաճել է հաստատել:

Իսկով վարչութեան այս ղեկուցումը, ժողովը միաձայն որոշեց. փակուած համարել Ազգագրական-Հրատարակչական ընկերութիւնը և նրա բոլոր կայքը յանձնել այս նոր հաստատուած Հայոց Ազգագրական րնկերութեան, այն պայմանով, որ այս Ազգագրական-Հրատարակչական ընկերութեան բաժնետէրերը համարուեն այս նոր Հայոց Ազգագրական ընկերութեան մշտական անդամներ:

Այնուհետև տեղի ունեցան մի քանի շնորհաւորական ճառախօսութիւններ նորահաստատ Հայոց Ազգազրական ընկերութեան բացման առթիւ և միաձայն որոշուեց դնել նրան, այս առաջին հայկական գիտական ընկերութիւնը Նորին Սրբութիւն Մկրտիչ Ա. Վեհափառ Կաթողիկոսի բարձր հովանաւորութեան ներքոյ:

Ապա այս բաժնետէրերը Հայոց Ազգազրական ընկերութեան նոր գրուած անդամների հետ զաղտնի քուէարկութեամբ ընտրեցին ընկերութեան խորհրդի, խմբագրական և վերաստուգող մասնաժողովների անդամներ հետեւեալ անձերին.

ԽՈՐՀՈՒՐԳ.

Նախագահ՝ Աղէքսանդր Մելիք Ազարեան.

Փոխ-Նախագահ՝ Տ. Հայկանոյշ Մարտիրոսեան.

Գանձապահ՝ Առաքել Սարուխանեան.

Անդամներ՝ Տ. Նատալիա Նունուֆարեան, Մնացական Խունւնց և Յովսէփ Տէր-Դաթեան.

Անդամ քարտուղար՝ Երուանդ Լալայեան:

Անձնափոխանորդներ՝ Եփրեմ Ծատուրեան և Քրիստափոր Տէր-Սարգսեան:

Խմբագրական Ստանժողով.

Նախագահ՝ Երուանդ Լալայեան.

Փոխ-Նախագահ՝ Աւետիք Նզեկեան.

Անդամներ՝ Յակոբ Մանանդեան, Աշոտ Աթանասեան, Մամիկոն Գէորգեան:

Անդամ-քարտուղար՝ Լևոն Բարայեան.

Անձնափոխանորդներ՝ Միքայէլ Յովհաննիսեան և Պաշտուր Սամուէլեան:

Վերաստուգող Մասնաժողով.

Սարգիս Խարազեան, Յակոբ Ստեփանեան, Կարապետ Շիրինեան:

Ծան. Նզեկեան, Սամուէլեան և Յովհաննիսեան քաղաքիցս հեռանալու և այլ պատճառներով հրաժարուած են:

—

1906 թուի Սեպտեմբերի 24-ին, կայացաւ Հայոց Ազգազրական ընկերութեան ընդհանուր ժողովը, ուր որոշուեց յարգել Կարս, Աղէքսանդրապօլ, Նոր-Բայազէտ և Երեան քաղաքներից մատուցուած խնդիրները՝ այդ տեղերում Հայոց Ազգազրական ընկերութեան ճիւղեր բաց անելու:

Այս որոշման հիման վրայ այդ քաղաքներում արդէն բա-

ցուել են հիւղեր, որոնց ընդհանուր ժողովներում զաղտնի քուէար-
կութեամբ կատարուել են հետեւեալ ընտրութիւնները.

Ա. Կարսի նիւղ.

Վարչութիւն.

Նախագահ՝ Մամբրէ վարդապետ Մելիք-Աղամեան.

Փոխ-նախագահ՝ Մինաս քահանայ Տէր-Պետրոսեան.

Դանձապահ՝ Անտոն Կուղեան.

Անդամ՝ Համազասպ Տէր-Քաջատրեան.

Անդամ բարտուղար՝ Մելիքսեղեկ Եղիկեան.

Անձնափոխանորդներ՝ օր. Սաթենիկ Վանցեան, Ամբրո-
սիոս Սրբէիկեան, Լիբարիտ Ալլաշիկեան:

Վերասուզող յանձնաժողով՝ Հմայիակ Արաջեանց, Արարատ
Տէր-Գրիգորեան և Համբարձում Տէր-Անանիկեան:

Բ. Աղեքսանդրապոլի նիւղ.

Վարչութիւն.

Նախագահ՝ Յովհաննէս Տէր-Մարտիրոսեան.

Դանձապահ՝ Աղարէկ Ամիրեան.

Անդամներ՝ Սաղաթէլ Թարաղեան և Համբարձում Տէր Գրի-
գորեան.

Անդամ-բարտուղար՝ Սարգիս Մուրայաջեան (Ատրպետ):

Անձնափոխանորդներ՝ Նիկողայոս Կարապետեան և Պետրոս
Մոնոուեան:

Գ. Նոր-Բայազետի նիւղ.

Վարչութիւն.

Նախագահ՝ Ստեփան Ղորղանեան.

Դանձապահ՝ Ստեփան Բաղիկեան.

Անդամներ՝ րժ. Զաքարեան և Հայկ Տէր-Միքայէլեան:

Անդամ քարտուղար՝ Պետրոս Զալդարանեան:

Անձնափոխանորդներ Իգնատիոս Տէր Մովսիսեան և Ռուբէն
Աղարեանց.

Վերասուզող յանձնաժողով:

Յովհաննէս Սարուխանեան, Լևոն Ամիրիկեան և Գեղամ Տէր
Սահակեան:

Այս հիւղի ընդհանուր ժողովը ի նկատ առնելով որ պ.
Ստեփան Ղորղանեան իրրե զաւառապետ մեծ հոգս է տանում
զաւառի հնութիւնները պահպանելու վրայ, ինքը ուսումնասիրում է
ժողովրդի կեանքը և բազմաթիւ յօդուածներ ունի «Մշակ»-ում
տպուած «Գաւառական նամակներ» խորագրով և որ մեծ ազակ-
ցութիւն է ցոյց տալիս իւր գաւառում գիտական նպատակով ճա-

նապարհորդողներին՝ ընտրեց նրան Հայոց Ազգադրական ընկերութեան Նոր-Բայազէտի հիւղի պատուաւոր անդամ:

Դ. Երեսմի ճիւղ.

Վարդուհիւն.

Նախագահ՝ Բէգ-Յովսէփեան.

Գանձապահ՝ Յովհաննէս Ղորղանեան.

Անդամներ՝ Բժ. Զարմայր Տէր-Անդրիասեան, Յովհաննէս Մելիք-Աղամալեան.

Անդամ-քարտուղար՝ Ս. Տէր-Գաբրիէլեան.

Անձնափոխանորդներ՝ Է. Յարութիւնեան և Տ. Տէր-Աբրահամեան.

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հայոց Ազգադրական ընկերութիւնը կազմակերպել է մինչև այժմեանք դասախօսութիւն: Դասախօսել են պ. պ. Ե. Լալայեան, Միքայէլ Յովհաննիսեան և Լէօ: Խմբագրական Մասնաժողովը խորին շնորհակալութիւն յայտնելով վերոյիշեալ դասախօսներին, որոշեց ամփոփել այդ դասախօսութիւնները իւր գործունէութեան տարեկան հաշուետուութեան զեկուցման մէջ:

Հայոց Ազգադրական ընկերութեան 78 մշտական անդամներ լի վրայ, որոնց անունները տպուած են Ազգադրական Հանդէսի XII գրքում, աւելացել են նաև հետեւեալ հինգը, որոնք վճարել են յիսունական ըուրլի:

1) Ստեփան Մանուէլեան.

2) Սարգիս Նունուֆարեան

3) Եփրեմ Մատուրեան.

4) Մարտիրոս Վարդանեան.

5) Գէորգ Մելիք Կարադեօզեան